

תובענות ייצוגיות

מאי 2024

עו"ד ניצן גדות

עו"ד דורון רדעי

1 רשות ערעור תינתן רק על החלטה בעניין גילוי מסמך פלוני

רע"א 659-24 דורון ויסברוד נ' בונס ביוגרופ בע"מ ואח'

2 אי תחולת תניית ברירת הדין של חברה בינלאומית הפועלת בישראל

רע"א 6992/22 AGODA COMPANY Ltd נ' שי צביה

3 תביעה ייצוגית להשבת סכומי מס שנגבו שלא כדין ללא מיצוי הליכי השגה וער

בימ"ש לעניינים מינ' ת"א-יפו-ת"צ (ת"א) 42666-01-20 רשף חן נ' רשות המסים

4 הפגנות נגד עורכי דין | דעה אישית | דורון רדעי

1 רשות ערעור תינתן רק על החלטה בעניין גילוי מסמך פלוני

רע"א 659-24 דורון ויסברוד נ' בונס ביוגרופ בע"מ ואח'

בקשת רשות ערעור על החלטת המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כבוד השופט אריאל צימרמן) במסגרתה נדחתה בקשת המבקש לגילוי ועיון במסמכים.

בית המשפט העליון (כבוד השופט עופר גרוסקופף) דחה את הבקשה, בנימוק הבא: "כבר בפתח הדברים יובהר, כי ייתכן מאוד שבקשת רשות הערעור שלפניי באה בגדרי סעיף 1(10) לצו בתי המשפט (סוגי החלטות שלא תינתן בהן רשות ערעור), התשס"ט-2009 (להלן: הצו), המגביל את האפשרות להשיג על החלטת ביניים בעניין הליכי גילוי, להחלטות ב"בעניין גילוי מסמך פלוני, עיון במסמכים ובעניין טענת חיסיון". כך, משום שבקשת הגילוי נוסחה באופן כוללני למדי, תוך התייחסות גורפת למגוון מסמכים, ומבלי לפרט ולבאר מדוע קמה ההצדקה למסור כל אחד מהם. על כן, ספק אם היא נופלת לגדר החריג, שבסיפא של סעיף 1(10) לצו, ולא לתחומי הכלל. מכל מקום, אף אם אניח כי אין תחולה לצו בנסיבות העניין, הבקשה שלפניי איננה מצדיקה מתן רשות ערעור. כפי שנקבע לא אחת, לערכאה הדיונית שיקול דעת רחב בעניינים הנוגעים לסדרי דין, ובכללם, בהחלטות הנוגעות לגילוי ועיון במסמכים, אף במסגרת הליכים ייצוגיים. זאת, לאור היכרותה המעמיקה עם ההליך הקונקרטי המתנהל בפניה, והתרשמותה הישירה מהתנהלות הצדדים. על כן, לא בנקל תתערב ערכאת הערעור בהחלטות מסוג זה, אלא במקרים חריגים שבהם הוברר כי ההחלטה מנוגדת לדין או גורמת לעיוות דין. המקרה שלפנינו אינו נופל במסגרת מקרים חריגים אלו." (החלטה מיום 2.5.2024).

בשם המבקש: עו"ד ליאור להב, עו"ד הדר סטמפו.

אי תחולת תניית ברירת הדין של חברה בינלאומית הפועלת בישראל

2

רע"א 6992/22 AGODA COMPANY Ltd נ' שי צביה

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב (כבוד השופטת מיכל עמית-אניסמן) לאשר תובענה ייצוגית נגד חברת אגודה, המספקת פלטפורמה להזמנת שירותי אירוח באינטרנט, בגין הפרות נטענות של חוק הגנת הצרכן.

בית המשפט העליון (כבוד השופט עופר גרוסקופף, בהסכמת כבוד השופטות יעל וילנר ורות רונן לעניין התוצאה) דן בבקשה כבערעור ודחה את הערעור בקובעו כי: "הדין הישראלי, ובכלל זה חוק הגנת הצרכן, חל על המצגים שיצרה אגודה כלפי לקוחותיה הישראלים, וזאת בהתקיים אחד משני אלה: הלקוח גלש בתצורת האתר הישראלי (ללא קשר ל-IP ממנו נצפה המידע); או הלקוח גלש מ-IP ישראלי (בהנחה שיקבע כי אגודה מקיימת פעילות בישראל)... עוד אציע שנבהיר כי תניית ברירת הדין הקבועה בתנאי השימוש, המחילה על סכסוכים בין אגודה ללקוחותיה את דין סינגפור, אינה חלה ביחסי אגודה עם חברי הקבוצה, וזאת הן משום שאין בכוחה לשלול את תחולתן של הוראות חוק כופות שתכליתן הגנה על הצרכן (והוראות חוק הגנת הצרכן בכלל זה) והן משום שאין לתת לה תוקף ביחסים שבין אגודה לבין לקוחות ישראלים קטנים (צרכנים פרטיים ועסקים זעירים) בהיותה תניה מקפחת בחוזה אחיד." (פסק דין מיום 27.5.2024).

בשם המבקשת: עו"ד אסף רנצלר, עו"ד עופר קובץ', עו"ד אורי לבנת. בשם המשיב: עו"ד אוהד רוזן, עו"ד נטע סרוסי. בשם היועמ"ש: עו"ד לימור פלד.

תביעה ייצוגית להשבת סכומי מס שנגבו שלא כדין ללא מיצוי הליכי השגה וערר

3

בימ"ש לעניינים מינ' ת"א-יפו-ת"צ (ת"א) 42666-01-20 רשף חן נ' רשות המסים

תביעה ייצוגית שעניינה חישוב מס שבח בעת מכירת דירות שהושכרו בפטור מלא ממס הכנסה, לפי הוראות חוק מס הכנסה (פטור ממס על הכנסה מהשכרת דירת מגורים), התש"ן-1990.

בית המשפט לעניינים מינהליים בתל אביב-יפו (כבוד השופט חגי ברנר) קיבל את התביעה, ובמסגרת פסק-דינו דחה שוב את טענת רשות המסים בדבר אי מיצוי הליכי השגה וערר ע"י התובע: "באשר לטענת הנתבעת בדבר אי מיצוי הליכי השגה וערר על ידי התובע הייצוגי, ושוב, בבחינת למעלה מהצורך משום שגם טענה זו נדונה ונדחתה במסגרת החלטת האישור שהפכה חלוטה זה מכבר, נציין כי פרט 11 לתוספת השניה של חוק תובענות ייצוגיות קובע כי תביעה שניתן להגיש בה בקשה לאישור תובענה ייצוגית היא "תביעה נגד רשות להשבת סכומים שגבתה שלא כדין, כמס, אגרה או תשלום חובה אחר...". והרי בחוקי מס רבים עומדים לרשות הנישום מסלולי השגה וערר, ואם היה ממש בטענתה זו של הנתבעת, לפיה אין לברר תובענה ייצוגית מקום בו קבועים בחוקי המס מסלולי השגה וערר, הרי שהוראת סעיף 11 לתוספת השניה היתה הופכת במידה רבה לאות מתה. עוד נציין כי הנתבעת מבססת את טיעונה זה על ההלכה שנפסקה בענין ע"מ 6993/15 עיריית תל אביב-יפו נ' אספיאדה בע"מ (נבו) (16.08.2016) (להלן: "אספיאדה"), אלא שבאותו ענין הבהירו שופטי הרוב כי ההלכה שנפסקה

בנוגע לשאלה האם ניתן להגיש תובענה ייצוגית חרף קיומו של מסלול ייחודי נפרד להשגה וערר על השומה, חלה אך ורק על תובענות ייצוגיות בענייני ארנונה, ולא בהכרח על תובענות ייצוגיות נגד רשות המסים, כפי המקרה בענייננו (אספיאדה, בפסקאות 38-40 לפסק-דין של כב' השופטת ד' ברק-ארז, וכן דברי כב' הנשיאה מ' נאור, שהצטרפה בהקשר זה לעמדתה של כב' השופטת ד' ברק-ארז). מכאן שהלכת אספיאדה אינה מונעת הגשה של תובענה ייצוגית נגד רשות המסים בגין גביית מס שלא כדין. למסקנה דומה הגיע בית המשפט המחוזי במסגרת ת"צ (מינהליים י-ם) 19-09-23894 מדינת ישראל - רשות המיסים נ' גורביץ', בפסקה 15 (נבו 19.11.2020). ראה גם ת"צ (מינהליים ת"א) 16-06-53101 דרור שלי נ' רשות המיסים, בפסקה 34 (נבו 22.09.2019), שם נפסק כי "מקובלת עליי עמדת התובע הייצוגיים לפיה משמדובר בסוגיה עקרונית, אין להוליכו במסלול השומתי על מנת למצות את טענותיו, כאשר מדובר במחלוקת פרשנית עקרונית שעמדת הרשות לגבייה ידועה מראש...". (פסק דין מיום 23.5.2024).

לתובע: עו"ד אליהו מאיר. לנתבעת: עו"ד נגה דגן.

הפגנות נגד עורכי דין | דעה אישית | דורון רדעי

4

במהלך החודשים האחרונים, במסגרת המאבק שמנהל חבר הכנסת לשעבר אביר קארה נגד תופעת התביעות הייצוגיות הסדרתיות נגד בעלי עסקים קטנים בנושא נגישות ועוד, מתקיימות הפגנות מחוץ לבתייהם הפרטיים של עורכי דין שפעילים בתחום. למרות הביקורת שיש גם לי ביחס לתביעות כאמור, לפי דעתי, אין מקום או הצדקה להפגנות או לפעילות מחאה כלשהי המכוונת באופן אישי כלפי עורכי דין. עורכי דין אינם אנשי ציבור, ואם קיימת תקלה כלשהי בעבודתם פתוחה לנפגע הדרך לפנות לערכאה המשפטית המתאימה. מעבר לכך, מדובר במדרון חלקלק ובפעולה שעלולה לפגוע ביכולתו של עורך דין למלא את תפקידו ללא מורא, ולפיכך ראוי שלשכת עורכי הדין תשמיע את קולה בנושא ותפעל להגנתם של העוסקים במקצוע.

רעיונות, הצעות, דעות ומאמרים ניתן לשלוח אלינו למייל: office@rgl.co.il

לרישום לקבלת ניוזלטר תובענות ייצוגיות במייל ו/או לעיון בגיליונות קודמים היכנסו ללינק:

www.rgl.co.il/newsletter

או סרקו את הברקוד:

הַרְחָמֵן הוּא יַחְזִיר שְׁבִיתֵנוּ וְשִׁבִּית עִמּוֹ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, וְיוֹצִיאֵנוּ מִכָּל צָרוֹתֵינוּ לְרוֹחָה, וּמֵאֲפֵלָה לְאוֹרָה בְּקֶרֶב, וְאָמְרוּ כָּל הָעָם אָמֵן.

